

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS BAMIDBAR • MAAMAR 17

וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר אנכי כו'

Y Elokim pronunció todas estas palabras

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Levi Itzjak

LikuteiTorah.com

LA PARASHÁ JASÍDICA

likuteitorah.com/es/likutei-torah/bamidbar/17/

1 וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר אנכי כו'. להבין מהו את כל הדברים האלה והל"ל [והיה ליה למימר] וידבר אלקים אנכי כו', אך הנה ביאור מלת האלה הוא הוראה על דבר הנראה ונגלה באתגליא.

“Y habló D'os todas estas palabras, diciendo: ‘Yo soy...’”. [Debemos] comprender qué significa “todas estas palabras”. Debería haber dicho: “Y habló D'os: ‘Yo soy...’”. Sin embargo, la explicación de la palabra “estas” (ha'eleh) es que señala algo que se ve y se revela abiertamente (be'isgalya).

2 ולכך משנה תורה מתחלת אלה הדברים כי הם הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל באתגליא,

Por eso Mishné Torá [el libro de Deuteronomio] comienza: “Estas son las palabras”, pues son “las palabras que Moshé habló a todo Israel”, abiertamente;

משא"כ בספרים הראשונים נאמר וידבר ה' אל משה וכתוב במשה וישמע את הקול מדבר אליו משה לבדו שמע וכל ישראל לא שמעו.

mientras que en los primeros libros se dice: “Y Havaiá habló a Moshé”, y está escrito acerca de Moshé: “Y oyó la voz que le hablaba”: solo Moshé oyó, y todo Israel no oyó.

3 ולכן נק' משנה תורה מלשון משנה למלך שאינה בבחי' התורה עצמה שנאמר בה וידבר ה' אל משה בבחי' העלם אלא הוא גילוי התורה אשר דבר משה אל כל ישראל,

Y por eso se la llama Mishné Torá, según la expresión “segundo (mishné) del rey”: pues no está en el nivel de la Torá misma, de la que se dice: “Y Havaiá habló a Moshé”, en un estado de ocultamiento; más bien, es la revelación de la Torá que Moshé habló a todo Israel.

וכן תשבע"פ [תורה שבעל פה] הוא בחי' אתגליא שהוא גילוי התשב"כ [התורה שבכתב] שהתשבע"פ [שהתורה שבעל פה] הוא דרך פי' וביאור המצות שהן בהעלם בתושב"כ [בתורה שבכתב]

Y así también la Torá Oral es el nivel de lo revelado (isgalia), pues es la revelación de la Torá Escrita: la Torá Oral consiste en la interpretación y explicación de las mitzvot, que están ocultas en la Torá Escrita.

ועל כולם הוא אומר את כל הדברים האלה. דהיינו כל בחי' אתגליא הן התשבע"פ [התורה שבעל פה] והן משנה תורה הכל נכלל בעשרת הדברות

Y acerca de todas ellas dice: “todas estas palabras”. Es decir, todo nivel de lo revelado, tanto la Torá Oral como Mishné Torá, está incluido en los Diez Mandamientos.

(ע' [עיינן] בגמרא פ"ק [פרק קמא] דחגיגה דף ג' ע"ב גבי נתנו מרועה אחד דכתיב וידבר אלקים את כל הדברים וכן הוא ג"כ ברבות נשא פי"ד [פרק י"ד / פרשה י"ד] ועיינן עוד כזה ברבות כי תשא ר"פ מ"ז. יתרו ס"פ כ"ח.

(Véase la Guemará, primer capítulo de Jaguigá, página 3b, acerca de “fueron dadas por un solo Pastor”, pues está escrito: “Y Elokim habló todas las palabras”; y así también en Midrash Rabbá, Nasó, capítulo 14; véase además algo semejante en Midrash Rabbá, Ki Tisá, al comienzo del capítulo 47; Yitró, al final del capítulo 28;

זח"ב [זהר חלק ב'] תרומה קל"ה סע"א [סוף עמוד א]. ועיינן עוד מענין וידבר ברבות בהר ס"פ ל"ג. נשא פי"א [פרק י"א] בתחלת הפרשה ובסופה בקהלת רבה בפסוק לכל זמן) וכולם וידבר אלקים בסיני שנתצמצם אור א"ס ב"ה בבחי' אלקים מדת הצמצום בכל הדברים האלה

Zóhar, Parte II, Terumá, final de 135a. Véase además acerca de “habló” en Midrash Rabbá, Behar, al final del capítulo 33; Nasó, capítulo 11, al comienzo del capítulo y al final; [y] en Kohelet Rabbá, sobre el versículo “Todo tiene su tiempo”). Y todas ellas [están comprendidas en] “Y Elokim habló” en el Sinaí: es decir, que la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, se contrajo en el nivel de Elokim, el atributo de tzimtzum (contracción), en todas estas palabras;

כי מפי הגבורה שמענו (ע' [עיינן] זהר ח"ב [חלק ב'] פ"ו א' כ"ה ב' ח"ג [חלק ג'] קל"ג א' ח"ב [חלק ב'] דר"ו סע"א [סוף עמוד א]).

pues “las oímos de la boca del Poder (haGuevurá)” (véase el Zóhar, Parte II, 86a, 25b; Parte III, 133a; Parte II, final de 206a).

והנה כלל נתינת התורה לישראל היה ברעש וקולות וברקים ולכאורה עשרת הדברות הם דברים פשוטים לא תרצח לא תנאף כו' אלא הענין הוא

Ahora bien, la entrega de la Torá a Israel en su conjunto tuvo lugar con temblores, truenos y relámpagos; sin embargo, aparentemente los Diez Mandamientos son cosas sencillas: “No asesinarás; no cometerás adulterio”, etc. Pero el asunto es que

כי תכלית נתינת התורה כדי להיות גילוי אור א"ס ב"ה ממש שכשמו כן הוא אין לו סוף כו' המלוכב בתורה שהיא חכמתו ית' והוא וחכמתו א'

el propósito de la entrega de la Torá es que se revele la Luz Infinita misma, bendito sea, que es tal como su Nombre: no tiene fin, etc., y que está investida en la Torá, que es Su sabiduría, bendito sea; y Él y Su sabiduría son uno,

כי הוא המדע והוא היודע כו' להיות גילוי זה למטה בדברים גשמיים דוקא. וזהו וידבר אלקים את כל הדברים האלה.

pues “Él es el conocimiento y Él es el conocedor”, etc.; [y que] esta revelación se encuentre abajo, específicamente en las cosas físicas. Y esto es [lo que significa] “Y Elokim habló todas estas palabras”:

כדי לאמר אנכי ה' אלקיך דהיינו להיות אנכי הוא מהותו ועצמותו ית' ממש בבחי' גילוי עד שיהי' [שיהיה] נקרא אלקיך (ועיין מענין וידבר כו' לאמר ברבות כי תשא ר"פ מ').

para “decir: ‘Yo soy Havaiá, tu D'os’”; es decir, que “Yo” (Anoji), Su mismo ser y esencia, bendito sea, se encuentre en un estado de revelación, hasta que sea llamado “tu D'os”. (Y véase acerca del tema de “Y [Él] habló... diciendo” en Midrash Rabá, Ki Tisá, al comienzo del capítulo 40.)

אך כדי לבא למעלה ומדרגה זו צ"ל תחלה ספירת העומר ז' שבועות תספר לך מהחל חרמש בקמה.

Pero para alcanzar esta altura y este nivel, primero debe realizarse la Cuenta del Ómer: “Contarás para ti siete semanas; desde que se comienza a poner la hoz en el cereal en pie”.

והענין כי בקמה היינו המדות הטבעיות שמנה"ב [שמנפש הבהמית] שהן בחי' יש כמו קמה שעומדת על עמדה וקיומה ונצבת במעמד קיום וחזק.

El significado es que “el cereal en pie” alude a los atributos emocionales (midot) naturales del alma animal, que están en el nivel de una existencia independiente (yesh), como el cereal en pie, que permanece en su lugar y en su existencia, arraigado en una posición firme y duradera.

4 וכך המדות הטבעיות הן חזקות בגוף בטבען ובתולדותן וצריך להכניען ולהשפילן בבחי' אתכפא ואתהפכא ולהניף עליהם חרמש להכריטן ולכלותן ולהפכן ממש לאין להיות ז' מדות הטבעיות שמנפש הבהמית.

Y así, los atributos emocionales naturales son fuertes en el cuerpo, tanto por su naturaleza como desde el nacimiento; es preciso someterlos y humillarlos mediante la subyugación y la transformación (iskafya e it'hapja), y alzar sobre ellos una hoz para cortarlos, consumirlos y convertirlos realmente en nada: son los siete atributos emocionales naturales del alma animal.

ז' שבועות תספר לך. שתהיינה בטלות ונכללות במדות עליונות לך ה' הגדולה והגבורה כו' שהן בטלן באור א"ס ממש כמ"ש לך ה' כו'.

“Siete semanas contarás para ti (lejá)”: que queden anuladas e incluidas en los atributos supremos: “Tuyos (lejá), Havaíá, son la grandeza y el poder”, etc., los cuales están anulados en la Luz Infinita misma, como está escrito: “Tuyos, Havaíá”, etc.

וז"ש [וזהו שכתוב] וכל קומה לפניך תשתחוה פי' קומה בחי' קמה תשתחוה לפניך ממש, ועי' בזה"ב [בזהר חלק ב'] תצוה קפ"ג א':

Y esto es [lo que significa] lo escrito: “Y toda estatura (komá) se postrará ante Ti”; es decir, “estatura”, el nivel del cereal en pie (kamá), “se postrará ante Ti”, realmente. Véase Zohar, parte II, Tetzavé, 183a.

5 ב וביאור הדבר הנה נודע מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] שנמנו וגמרו שתלמוד גדול ממעשה ואמרו ע"פ וכל חפצים לא ישוו בה (במשלי ח' י"א) ואפי' [ואפילו] חפצי שמים.

2. La explicación del asunto: es sabido por la enseñanza de nuestros Sabios, de bendita memoria, que “votaron y concluyeron que el estudio es superior a la acción”; y respecto de [el versículo] “Y todas las cosas deseables no se comparan con ella” (Proverbios 8:11), dijeron: “incluso los deseos del Cielo”.

ובירושלמי (פ"ק [פרק קמא] דפאה) איתא מ"ד [מאן דאמר] שאפילו לדבר א' מן התורה אין כל המצות כדאי כו',

Y en el Talmud de Jerusalem (el primer capítulo de Peá) aparece la opinión de que ni siquiera una sola palabra de la Torá tiene equivalente en valor entre todas las mitzvot, etc.;

וקרוב לזה הוא ברבות נח ס"פ ל"ה ועיין בסוף קהלת רבה בפסוק ויותר שהיה קהלת חכם.

y algo semejante aparece en Midrash Rabbah, Noaj, al final del capítulo 35; y véase al final de Kohelet Rabbah, sobre el versículo “Y además de ser sabio, Kohelet...”.

אלא דבגמרא (פ"ק [פרק קמא] דמ"ק [דמועד קטן] ד"ט ע"ב) רמו קראי אהדדי כתיב וכל חפצים לא ישוו בה אפי' [אפילו]

Pero en la Guemará (el primer capítulo de Moed Katan, página 9b) confrontan los versículos: está escrito: “Y todas las cosas deseables no se comparan con ella”, incluso

חפצי שמים וכתוב וכל חפצך לא ישוו בה דמשמע חפצך ולא חפצי שמים, ומשני כאן במצוה שאפשר לעשותה על ידי אחרים וכאן במצוה שא"א כו',

los deseos del Cielo; y está escrito: “Y todos tus deseos no se comparan con ella”, lo cual da a entender “tus deseos”, pero no los deseos del Cielo. Y responde: aquí se trata de una mitzvá que otros pueden cumplir, y aquí, de una mitzvá que no pueden cumplir, etc.

ועכ"פ [ועל כל פנים] מצוה שאפשר לעשותה ע"י אחרים מבטלין מפני תלמוד תורה ואפי' [ואפילו] כל המצות אינן כדאי אפי' [אפילו] לדבר א' מדברי תורה כדאיתא בירושלמי.

En todo caso, una mitzvá que otros pueden cumplir se deja de lado por el estudio de la Torá; e incluso todas las mitzvot juntas no equivalen en valor ni siquiera a una sola palabra de las palabras de la Torá, como se afirma en el Talmud de Jerusalem.

6 ולכאורה אינו מובן הלא ת"ת [תלמוד תורה] הוא העסק בפ"י וביאור המצוה כיצד תהיה עשייתה ולמה יגדל כח ומעלת העוסק בפ"י

Ahora bien, a primera vista esto no se entiende: ¿acaso el estudio de la Torá no consiste en ocuparse de la interpretación y explicación de la mitzvá, de cómo debe cumplirse? ¿Por qué, entonces, habría de ser mayor el poder y el mérito de quien se ocupa de la interpretación

וביאור המצוה יותר ממעשה המצוה עצמה להיות מבטלין מצוה שאפשר לעשותה על ידי אחרים כגון הפרשת תרומה ע"ד משל שאפשר ע"י שליח בשביל עסק התורה שיהיה לו פנאי לעסוק בהלכות תרומה ויהיה הוא עוסק בפ"י

y explicación de la mitzvá que el cumplimiento mismo de la mitzvá, al punto de dejar de lado una mitzvá que otros pueden realizar, como, por ejemplo, la separación de terumá, que puede [hacerse] por medio de un agente, en aras de ocuparse del estudio de la Torá: para disponer de tiempo para estudiar las leyes de terumá y ocuparse él mismo de la interpretación

וביאור המצוה והמצוה תיעשה ע"י אחרים. אך הענין הוא כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אם אין חכמה אין יראה אם אין יראה אין חכמה.

y explicación de la mitzvá, mientras otros cumplen la mitzvá? Pero el asunto se entiende a partir de lo que dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: “Si no hay sabiduría, no hay temor; si no hay temor, no hay sabiduría”.

7 וצריך להבין איך להתחיל. ויובן ענין זה בהקדים לבאר כי הנה נודע שבחיות ואור א"ס המחיה ומהוה את כל העולמות מריש כל דרגין כו'

Y es necesario comprender cómo comenzar. Este asunto se entenderá explicando primero que, como es sabido, en la fuerza vital y la Luz Infinita (Or Ein Sof) que da vida a todos los mundos y los trae a la existencia, desde la cúspide de todos los niveles, etc.,

יש ב' בחי' הא' הוא בחי' ממלא כל עלמין להיות החיות מלובש וממולא תוך עלמין ממש ע"י ריבוי השתלשלות בדרך עילה ועלול וצמצוצים רבים וירידת המדרגות ממדרגה למדרגה.

hay dos niveles. El primero es el nivel de la luz que llena todos los mundos (memalé kol almin): que la fuerza vital esté realmente investida y llene los mundos desde dentro, mediante muchas [etapas de] la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut), a través de causa y efecto, numerosas contracciones y el descenso de los niveles de uno a otro.

8 ומבשרי אחזה כמו התלבשות השכל במדות ומדות במחשבה ומחשבה בדיבור שיוורד ומשתלשל מדרגה אחר מדרגה עד שנעשה מחשבה דיבור ומעשה וד' חושים ראייה שמיעה כו'.

Y “de mi carne veo”: así sucede con el intelecto que se inviste en los atributos emocionales (midot), los atributos emocionales en el pensamiento y el pensamiento en el habla, que desciende y se despliega en una cadena, nivel tras nivel, hasta convertirse en pensamiento, habla y acción, y en los cuatro sentidos: la vista, el oído, etc.

והחיות השורה במוח ולב ומלב מתפשט לכל האיברים שמקבלים לפי מזגם ותכונתם להיות זה ראש וזה רגל כו'.

Y la fuerza vital que reposa en el cerebro y el corazón, y desde el corazón se extiende a todos los miembros, que la reciben según su constitución y su naturaleza, de modo que este sea una cabeza y aquel un pie, etc.

9 וכל זה הוא דרך וסדר ההשתלשלות. להיות מתפשט כח הנפש וחיותו ממולא בכל הגוף שיהיו איברי הגוף ממולאים מכח וחיות הנמשך אליהם ומקבלים כל אחד לפי מזגו ותכונתו ואין זה

Y todo esto constituye el modo y el orden de la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut): que la fuerza del alma y su fuerza vital se extiendan y llenen todo el cuerpo, de modo que los miembros del cuerpo estén llenos de la fuerza y la fuerza vital que se extienden hacia ellos, cada uno recibiendo según su composición y su naturaleza. Y esto no es

אלא בבחי' התפשטות כחות הנפש כי הנפש עצמה אין לה בחי' התחלקות לכמה כחות פרטים אלא שכל הכחות כלולים ומתאחדים ואין עולים בשם כח פרטי כלל.

sino en el nivel de la extensión de las fuerzas del alma; pues el alma misma no está dividida en varias fuerzas particulares, sino que todas las fuerzas están incluidas y unidas [en ella], y no se las denomina en absoluto con el nombre de una fuerza particular.

אך מ"מ הכחות ההם וראשיתם כח החכמה והשכל שמתפשט מהנפש הוא נמשך מעצמיות הנפש עצמה שלכך נקרא נפש המשכלת ע"ש כח השכל שמתפשט ממנה שהוא ראש ועיקר לכל הכחות כולם.

Sin embargo, esas fuerzas —y la primera de ellas, la fuerza de Jojmá (sabiduría) e intelecto que se extiende desde el alma— provienen de la esencia misma del alma. Por eso se la llama «el alma intelectual» (nefesh hamaskélet), por la fuerza del intelecto que se extiende desde ella, que es la cabeza y lo principal de todas las fuerzas.

שעם היות שאין בנפש גילוי כח השכל פרטי מיוחד בפני עצמו. מ"מ מאחר שהתפשטות כח השכל המפשט מהנפש גם קודם התפשטותו הי' [היה] כלול בנפש אלא שהיה בנפש בהעלם.

Pues, aunque en el alma no hay una revelación de una fuerza particular de intelecto, distinta por sí misma, no obstante, puesto que la extensión de la fuerza del intelecto que se extiende desde el alma ya estaba incluida en ella antes de extenderse, solo que se encontraba en el alma de manera oculta,

10 והתפשטות הוא שיצא מההעלם אל הגילוי הרי היא מעצמיות הנפש. ולכך גם אחר ההתפשטות בבחי' גילוי כח שכל פרטי בפ"ע [בפני עצמו] הרי הוא מתאחד עם הנפש ממש עד שנקרא הנפש על שמו נפש המשכלת.

Y la extensión consiste en que sale de lo oculto a lo revelado; por eso, proviene de la esencia misma del alma. Por consiguiente, incluso después de la extensión, cuando se revela como una facultad intelectual particular por sí misma, permanece realmente unida al alma, hasta el punto de que el alma recibe su nombre: "el alma intelectual".

11 וככה ככל המשל הזה הוא ענין בחי' השתלשלות החיות מאור א"ס ב"ה להחיות כל העולמות בחי' ממלא כל עלמין.

Y así, exactamente como en esta analogía, es el asunto de la cadena descendente de la fuerza vital desde la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, para dar vida a todos los mundos: el nivel de la luz que llena todos los mundos (memalé kol almin).

כי הנה כתיב אתה הוא ה' לבדך אתה עשית את השמים שמי השמים, פי' לבדך

Pues está escrito: “Tú eres Él, Havaiá, solo; Tú hiciste los cielos, los cielos de los cielos”. El significado de “solo”

שהוא לבדו ית' יחיד ומיוחד דלאו דאית לך צדק ידיעא וכו' ולא מכל אינון מדות איהו כלל אלא מ"מ אתה עשית את השמים כו'.

es que Él, bendito sea, es solo, único y singular: “no es que Tú tengas una justicia conocida”, etc., y Él no es en absoluto ninguna de esas cualidades. Sin embargo, aun así, “Tú hiciste los cielos”, etc.

דהיינו התפשטות גדולת א"ס ב"ה למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית. שאין זה

Es decir, la extensión de la grandeza del Infinito (Ein Sof), bendito sea, hacia arriba sin fin y hacia abajo sin límite. Pues esto no es

אלא בבחי' התפשטות בלבד בבחי' הארה וזיו כי מלכותך מלכות כל עולמים ואין זה אלא בחי' שם

sino una extensión únicamente, un resplandor y un fulgor; pues “Tu soberanía es la soberanía de todos los mundos”, y esto no es más que el nivel de un nombre,

כמאמר ונזכיר שמך דהיינו כמו שם האדם שיקראו לו בשמו והוא עונה ופונה אל הקורא אותו.

como se dice: “y mencionaremos Tu nombre”; es decir, como el nombre de una persona, por el cual la llaman, y él responde y se vuelve hacia quien lo llama.

12 וכך כתיב וישע ה' אל הבל ואל מנחתו שפונה ונמשך ממנו חיות אל הברואים והוא יחיד חי העולמים

מלך פי' שהוא עצמו ית' יחיד ומיוחד לבדו רק חי העולמים

Y así está escrito: “Y Havaiá se volvió hacia Hével y hacia su ofrenda”: Él se vuelve, y de Él se extiende fuerza vital hacia las criaturas. Y Él es “Único, la Vida de los mundos, Rey”; es decir, Él mismo, bendito sea, es único y singular, solo; únicamente es “la Vida de los mundos”,

דהיינו חיות וקיום העולמות הוא מבחי' מלך כו', והנה המשכה והתפשטות זו היא כסדר המדרגות ממדרגה למדרגה

es decir, la fuerza vital y la existencia de los mundos provienen del nivel de “Rey”, etc. Ahora bien, esta extensión y transmisión sigue el orden de los niveles, de un nivel a otro.

כי בעולם האצ"י איהו וחיוהי חד שאור א"ס ב"ה מיוחד שם ביחוד גמור כמו עד"מ התאחדות נפש המשכלת עם כח השכל המתפשט ממנה כנ"ל

Pues en el Mundo de Atzilut (Emanación), “Él y Sus fuerzas vitales son uno”: la Luz Infinita, bendito sea, está allí unida en una unidad completa, como, a modo de analogía, la unión del alma intelectual con la facultad del intelecto que se extiende de ella, como se mencionó antes.

(כי אצילות הוא בחי' חכמה שע"ז נאמר כולם בחכמה עשית וכמ"ש בע"ה [בעץ חיים] שמ"ז פ"ג [פרק ג']), וע"ז נאמר גדול ה' ומהולל מאד ולגדולתו אין חקר ולתבונתו אין מספר ואח"כ בעולם השרפים אלף אלפין ורבוא רבבן כו'

(Pues Atzilut es el nivel de Jojmá, acerca del cual se dice: “Con sabiduría [Jojmá] los hiciste a todos”, como está escrito en Etz Chaim, Sha’ar 47, capítulo 3). Y acerca de esto se dice: “Grande es Havaia y muy alabado, y Su grandeza es inescrutable”, “y a Su entendimiento no hay número”. Y después, en el mundo de los Serafim, “mil millares y miríadas de miríadas”, etc.;

ומ"מ היש מספר לגדודיו כו'. ומשם יפרד יותר להיות מונה מספר לכוכבים וכתוב המוציא במספר צבאם.

y, sin embargo, “¿Acaso hay número para Sus tropas?”, etc. Y desde allí se divide aún más, de modo que “cuenta el número de las estrellas”, y está escrito: “Quien saca a sus ejércitos por número”.

המוציא לשון המוציא מרה"י [מרשות היחיד] לרה"ר [לרשות הרבים] כי רה"י [רשות היחיד] הוא עולם האצילות איהו וחיוהי חד ומשם יפרד בריבוי התחלקות המדרגות מעולם עד עולם להיות בחי' רה"ר [רשות הרבים] טורי דפרודא, ומ"מ מרוב אונים ואמ"ץ כח איש

“Quien saca” (hamotzi) es la expresión empleada para quien traslada algo del dominio privado al dominio público: pues el dominio privado es el Mundo de Atzilut, [donde] “Él y Sus fuerzas vitales son uno”; y desde allí se divide, mediante la gran multiplicación y diferenciación de los niveles, de mundo en mundo, hasta convertirse en el nivel del dominio público, “las montañas de separación”. Y, sin embargo, “por la grandeza de Su fuerza y por ser poderoso en vigor, cada uno

לא נעדר פ"י שלא נעדר מבחי" ביטול שזהו כלל בכל סטרא דקדושה ואפ"י [ואפילו] במדרגות תחתונים נמשך בחי" ביטול היש בכל עולם לפי מדרגתו. וכ"ז [וכל זה] הוא בחי" הא' שהוא בחי" ממלא כל עלמין כסדר השתלשלות המדרגות:

no falta"; esto significa que no le falta el nivel de autoanulación (bitul), pues esta es una regla en todo el ámbito de la santidad. Incluso en los niveles inferiores se transmite la autoanulación del yesh (la existencia propia), en cada mundo de acuerdo con su nivel. Todo esto constituye el primer nivel: el nivel de la luz que llena todos los mundos, según el orden de la cadena descendente de los mundos.

13 ג אך הבחי" הב' הוא בחי" סוכ"ע דהיינו שסובב ומקיף כלהו עלמין בהשואה א' השוה ומשוה כו'.

3. Pero el segundo nivel es el de la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin): es decir, que rodea y envuelve por igual a todos los mundos, como uno, "igual y hace iguales", etc.

והמשכה זו היא בבחי" מקיף והעלם בלבד ואינה באה לידי גילוי פנימי במוח ולב האדם דלית מחשבה תפיסא ביה כלל

Y esta extensión se da únicamente en el modo de algo envolvente (makif) y oculto, y no llega a una revelación interior en la mente y el corazón de la persona, pues "ningún pensamiento puede aprehenderlo en absoluto";

כי המשכה זו היא מעצמיות אור א"ס ב"ה שלמעלה מגדר עלמין ואני ה' לא שניתי ואין ערוך לך וכטיפה מים אוקיינוס כו'.

pues esta extensión proviene de la esencia de la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, que está por encima de los límites de los mundos; y "Yo, Havaiá, no he cambiado", y "no hay comparación contigo", y es como una gota de agua [frente a] un océano, etc.

14 ואין כח בשום נברא שהוא מחדש מאין ליש להכיל גילוי אור זה שלא יתבטל במציאות ממש.

Y ningún ser creado, que es traído nuevamente a la existencia de la nada a algo, tiene la capacidad de contener la revelación de esta luz sin quedar realmente anulado de la existencia.

רק מ"מ ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] דאע"ג [דאף על גב] דאיהו לא חזי מזליה חזי גבי דניאל והאנשים אשר היו עמו

Sin embargo, nuestros Sabios, de bendita memoria, dijeron que "aunque él no ve, su mazal ve", con respecto a Daniel y los hombres que estaban con él,

כדכתיב וראיתי אני לבדי את המראה והאנשים אשר היו עמי לא ראו אבל חרדה גדולה נפלה עליהם.

como está escrito: “Y solo yo vi la visión, y los hombres que estaban conmigo no la vieron; pero un gran temblor cayó sobre ellos”.

15 ואמרו בגמרא מאחר דלא חזו מאי טעמא איבעית משום דמזלייהו חזו. פ"י מזלייהו מלשון יזל מים מדליו שהוא לשון המשכה ומזל הוא המפעיל וממשיך המשכה ההיא.

Y dijeron en la Guemará: “Puesto que no vieron, ¿por qué se asustaron? Porque su mazal vio”. El sentido de «su mazal» (mazlayhu) deriva de la expresión «El agua fluiré (yizal) de sus baldes», que alude a una afluencia que desciende; y el mazal es lo que provoca y atrae esa afluencia.

והיינו הנשמה שלמעלה שאינה מלובשת בגוף כי לא כל הנשמה מלובשת רק הארה והתפשטות ממנה וכל עצמיות הנשמה חופפת עליו מלמעלה

Y esto es el alma que está arriba, que no está investida en el cuerpo; pues no toda el alma está investida, sino solo un resplandor y una extensión de ella, mientras que la esencia íntegra del alma se cierne sobre la persona desde arriba,

והוא נקרא בשם מזל שממנה ניזל השפעה להתפשטות הנשמה המלובשת בגוף ובכח"י מזלייהו דחזו נפלה עליהם חרדה גדולה.

y se la llama mazal, pues de ella fluye la influencia hacia la extensión del alma investida en el cuerpo. Y, en virtud del nivel de «su mazal» que vio, «cayó sobre ellos un gran temblor».

כי דניאל שראה את המראה שנתפסה בכח השגתו לא נפל עליו אימה ופחד אבל האנשים אשר היו עמו מאחר שלא היה בכח השגתם להכיל את המראה

Pues Daniel, que vio la visión, la cual fue captada por su capacidad de comprensión, no fue presa del pavor y el miedo; pero los hombres que estaban con él, dado que su capacidad de comprensión no podía abarcar la visión,

אלא בכח"י מזלייהו שהוא למעלה מן ההשגה כי השגה הוא מבח"י התפשטות הנפש בגוף האדם בהתלבשותה במוחו ומוח שכלם היה קטן מהכיל את המראה לכך נפל עליהם חרדה גדולה.

sino solo en el nivel de su mazal, que está por encima de la comprensión (pues la comprensión procede del nivel de la extensión del alma en el cuerpo de la persona, al estar investida en su cerebro, y el cerebro de su intelecto era demasiado pequeño para abarcar la visión); por eso cayó sobre ellos un gran temblor.

16 וכך הוא בענין גילוי אור א"ס בבחי' מזל שהוא הנשמה שלמעלה מהתלבשות בגוף לפי שאין גילוי זה בא לידי התלבשות להיות נתפס ונקלט במוח שכלו לכך תפול עליו אימה ופחד וחרדה גדולה,

Y así ocurre con la revelación de la Luz Infinita en el nivel del mazal, que es el alma que está por encima de investirse en el cuerpo: puesto que esta revelación no llega a investirse, de modo que pueda ser captada y asimilada por el cerebro del intelecto de la persona, por eso caen sobre ella pavor, temor y un gran estremecimiento.

(ועמ"ש במ"א ע"פ האזינו ענין מזליה שהוא בחי' אין שלמעלה מהחכמה והשתא א"ש [אתי שפיר] דבחי' סובב יוכל להתגלות לבחי' מזל).

(Y véase lo escrito en otro lugar, sobre el versículo "Presten oído" (Ha'azinu), acerca del asunto de "su mazal": que es el nivel de ayin (la nada), por encima de Jojmá; y ahora se entiende bien que el nivel de sovev puede revelarse al nivel del mazal).

ועל יראה גדולה כזו שהיא למעלה מההשגה במוח שכלו רק בבחי' מזליהו אמרו אם אין חכמה אין יראה.

Y acerca de un temor tan grande, que está por encima de la comprensión del cerebro del intelecto y se encuentra solo en el nivel de "su mazal", dijeron: "Si no hay sabiduría, no hay temor".

וכמ"ש ויצונו ה' לעשות את כל החקים האלה ליראה כו' שלהיות גילוי זה בבחי' מזליהו עד שתפול עליו אימה ופחד הוא ע"י עסק התורה דאורייתא מחכמה נפקת והוי' בחכמה כו'

Y como está escrito: "Havaia nos ordenó cumplir todos estos estatutos, para temer", etc.; que esta revelación alcance el nivel de "su mazal", hasta que caigan sobre la persona pavor y temor, se logra mediante la dedicación al estudio de la Torá, pues "la Torá emana de Jojmá" y "Havaia, con sabiduría (Jojmá)", etc.;

שאור א"ס ב"ה שורה ומתגלה בחכמה כח מ"ה [מה] בחי' ביטול שאין אור א"ס ב"ה שורה ומתגלה אלא במה שבטל כו', (ועמ"ש מזה בפ' ואתחנן בד"ה ואהבת את יעו"ש [יעויין שם]).

pues la Luz Infinita, bendito sea, reposa y se revela en Jojmá, koaj mah ("el poder de 'qué'"), el nivel de la autoanulación (bitul); porque la Luz Infinita, bendito sea, reposa y se revela solo en aquello que está anulado, etc. (Y véase lo escrito sobre esto en la parashá Va'esjanán, en el maamar que comienza "Y amarás..."; véase allí).

והיינו התורה שהיא חכמתו ית' ממש והוא וחכמתו אחד כי הוא המדע והוא היודע כו'.

Y esto es la Torá, que es realmente Su sabiduría, bendito sea; y Él y Su sabiduría son uno, pues “Él es el conocimiento y Él es quien conoce”, etc.

ועיקר גילוי זה למעלה במקור התורה שהיא בחי' חכמה עילאה היא בבחי' מזל שמזיל וממשיך השפעה מגילוי זה להתפשטות התורה שלפנינו המלוכשת בג שמיות.

Y el lugar principal de esta revelación arriba, en la fuente de la Torá, que es el nivel de Jojmá Ilaá (Jojmá suprema), es el nivel del mazal, que hace fluir y atrae la influencia de esta revelación hacia la extensión de la Torá que tenemos ante nosotros, investida en la materialidad.

והנה תלת קשרין מתקשראן דא בדא ישראל באורייתא כו' וישראל נק' חיילין דאורייתא בזהר (ר"פ במדבר קי"ז ב') ע"פ שאו את ראש בני ישראל כו'

Ahora bien, “tres vínculos están unidos uno al otro: Israel a la Torá”, etc.; e Israel es llamado “las huestes de la Torá” en el Zóhar (al comienzo de la parashá Bamidbar, 117b), sobre el versículo “Alcen la cabeza de los hijos de Israel”, etc.;

כי ס"ר אותיות התורה הן שורש ומקור ס"ר נשמות ישראל כל אות שורש ומקור נשמה א' כו',
porque las seiscientas mil letras de la Torá son la raíz y la fuente de las seiscientas mil almas de Israel; cada letra es la raíz y la fuente de un alma, etc.

ובעסק התורה למטה תעורר שורש נשמתו למעלה בחי' מזל להמשיך גילוי אור א"ס ב"ה המלוכש
בחכמה עילאה מקור התורה ששם יסודתה של הנשמה בהררי קדש

Y mediante el estudio de la Torá abajo, despertará la raíz de su alma arriba, el nivel de mazal, para atraer la revelación de la Luz Infinita, bendito sea Él, que está investida en la Jojmá suprema, la fuente de la Torá, donde “su fundamento está en los montes santos”;

להיות נמשך בחי' גילוי זה בבחי' מזל א שרש הנשמה למעלה ותפול עליו אימה ופחד וחרדה גדולה מפני גילוי אור ה' א"ס ב"ה ממש בבחי' מזליהו דחזו.

de modo que esta revelación sea atraída al nivel del mazal, la raíz del alma arriba, y caigan sobre él temor, temor reverencial y un gran estremecimiento ante la revelación misma de la luz de D'os, el Infinito, bendito sea Él, en el nivel de “su mazal vio”.

(ועמ"ש מזה בד"ה וזאת המצוה אשר צוה ובד"ה כי תצא. ועו"ל [ועוד יש לומר] בענין זה עפמ"ש [על פי מה שכתוב] בפי בשלח ע"פ וייראו העם את ה' ויאמינו בה' שיש ב' שמות ב"ג מדות הרחמים ופסיק טעמא בינייהו ובחי

(Y véase lo escrito sobre esto en el discurso que comienza “Y este es el mandamiento que [Havaia] ordenó”, y en el discurso que comienza “Cuando salgas”. También puede explicarse este asunto de otra manera, de acuerdo con lo escrito en la parashá Beshalaj sobre el versículo “El pueblo temió a Havaia y creyó en Havaia”: que hay dos Nombres en los Trece Atributos de Misericordia, y una pausa en la cantilación los separa; y el nivel de

שם הוי"ה המהוה השתלשלות העולמות ממנו נמשך היראה שיראה הוא ע"י גילוי כמו והנורא בתוספת וי"ו משא"כ בבחי שם הוי"ה שלמעלה מהשתלשלות סובב כל עלמין נאמר רק ויאמינו אבל לא שיומשך משם בחי יראה.

el Nombre Havaia que da existencia a la cadena descendente de los mundos: de él se atrae el temor, pues el temor se produce mediante la revelación, como en “y el temible” (vehanora), con la vav añadida; en cambio, respecto del nivel del Nombre Havaia que está por encima de la cadena descendente, sovev kol almin, solo se dice “y creyeron”, pero no que de allí se atraiga el nivel del temor.

וזה היה קודם מ"ת [מתן תורה] אבל מ"ת [מתן תורה] הוא ויצונו כו' ליראה פי' שע"י יומשך גילוי שם הוי' סוכ"ע ג"כ שיהי' [שיהיה] מזה ממש בחי יראה.

Y esto sucedió antes de la Entrega de la Torá; pero la Entrega de la Torá es “Y nos ordenó”, etc., “temer”: es decir, que por medio de esto también se atraerá la revelación del Nombre Havaia de sovev kol almin, de modo que de allí surja realmente el nivel del temor.

ואיך הוא זהו ע"י מזליהו דחזי בשרש התורה שהיא ג"כ מבחי מזלא עילאה כמ"ש באדרא דנשא קל"ד א' בפי הכל תלוי במזל אפי' [אפילו] ס"ת [ספר תורה] בהיכל כו'

¿Y cómo ocurre esto? Mediante “su mazal ve”, en la raíz de la Torá, que también procede del nivel del mazal supremo (mazal ilaá), como está escrito en la Idra de Nasó, 134a, al explicar “Todo depende del mazal, incluso un rollo de la Torá en el arca”, etc.,

וכנזכר לעיל דהיינו שמזיל וממשיך ההשפעה לתורה שלפנינו כו', ונמצא יש ב' בחי' יראה הא' יראה תתאה הב' יראה עילאה ע"ד דמזלייהו חזו

y como se mencionó arriba: es decir, que hace fluir la influencia y la atrae hasta la Torá que tenemos ante nosotros, etc. Resulta que hay dos niveles de temor: el primero, el temor inferior (yirá ta-taá); el segundo, el temor superior (yirá ilaá), a la manera de "su mazal vio".

ולכן אין מבטלין ת"ת [תלמוד תורה] למצוה שאפשר לעשותה ע"י אחרים דכיון שתכלית התורה הוא ויצונו כו' ליראה כו', ועיקר התגלות יראה עילאה הוא ע"י התורה כי אם אין חכמה אין יראה)

Por lo tanto, el estudio de la Torá no se posterga por una mitzvá que otros pueden cumplir, pues, dado que el propósito de la Torá es "Y nos ordenó", etc., "temer", etc., y que la revelación principal del temor superior se produce mediante la Torá, pues "si no hay sabiduría, no hay temor".

(ועמ"ש עוד מענין עסק התורה בד"ה כי ביום הזה יכפר בפ' אחרי בפ"י והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוה היום כו' ע"ש).

(Y véase también lo escrito sobre el tema del estudio de la Torá en el discurso que comienza "Porque en este día expiará", en Parshat Ajarei, en la explicación de "Y estas palabras que hoy te ordeno estarán", etc.; véase allí).

אמנם למצוה שאי אפשר לעשותה ע"י אחרים מבטלין ת"ת [תלמוד תורה] דאל"כ [דאם לא כן] הרי אם אין יראה תתאה אין חכמה כו' וכשמבטל המ"ע [המצות עשה] הרי פורק יראה כו'.

Sin embargo, por una mitzvá que no puede ser cumplida por otros, se posterga el estudio de la Torá; pues, de no ser así, si no hay temor inferior, no hay sabiduría, etc.; y cuando uno descuida el mandamiento positivo, se sacude el yugo del temor, etc.

ועיקר יראה עילאה זו איתא בהרמ"ז [בהרב משה זכות] ר"פ וישב ופ' אחרי שהוא נמשך מגבורה דעתיק יראה גימ' [גימטריא] גבורה והוא המלוכש במו"ס [במוחא סתימאה] שמשם המשכת בחי' מזלא שהוא מקור המשפיע לתורה שלפנינו דמחכמה נפקת.

Y acerca de la esencia de este temor superior, se afirma en el Ramaz, al comienzo de Parshat Vayeshev y en Parshat Ajarei, que proviene de la Guevurá de Atik (yirá, "temor", tiene el mismo valor numérico que guevurá), que está investida en la Moja Setimá (el cerebro oculto). De allí se prolonga el nivel del mazal, que es la fuente que fluye hacia la Torá que tenemos ante nosotros, la cual "surge de Jojmá".

17 ועי' באגה"ק [באגרת הקודש] כשהאדם עוסק בתורה דיוקנו עוסק למעלה בתורה היינו התקשרות מזלי [מזליה] של הנשמה במקור התורה ועי"ז נמשך יראה עילאה הנ"ל.

Y véase en Igueret HaKodesh: “Cuando una persona se ocupa de la Torá, su imagen (deyokno) se ocupa arriba de la Torá”; es decir, el vínculo del mazal del alma con la fuente de la Torá; y por medio de esto se atrae el temor superior mencionado antes.

עוד יש לבאר ענין זה באופן אחר קצת והוא עפמ"ש [על פי מה שכתוב] בענין שרש העבודה ומצות תלמוד תורה והוא שהנשמה עצמה היא למעלה מהחכמה עד שהחכמה וכ"ש [וכל שכן] שאר בחי' הנפש בינה ודעת וז' מדות הם

Este asunto puede explicarse además de otra manera, un tanto distinta, de acuerdo con lo escrito acerca de la raíz del servicio [divino] y de la mitzvá del estudio de la Torá: que el alma misma está por encima de Jojmá (sabiduría), de modo que Jojmá, y con mayor razón los demás niveles del alma —Biná, Daat y los siete atributos emocionales (midot)—, son

רק בחי' כלים לעצמיות הנשמה שהיא למעלה מהשכל, ועד"ז ויותר מזה לאין קץ שאור א"ס ב"ה הוא למעלה מעלה מהחכמה

solo un nivel de vasijas para la esencia del alma, que está por encima del intelecto. Y del mismo modo, y en medida infinitamente mayor, la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, está muy, muy por encima de Jojmá;

אלא שמ"מ שורה ומתייחד בחכמה ואורייתא מחכמה נפקת הרי יש בה השראת אור א"ס ב"ה שלמעלה מהחכמה ועי" התקשרות שכל האדם בחכמה שבתורה עי"ז יהיה ג"כ גילוי אור א"ס שלמעלה מהחכמה pero, no obstante, reposa en Jojmá y está unida a ella, y “la Torá emana de Jojmá”; por consiguiente, la Luz Infinita, bendito sea, que está por encima de Jojmá, reposa en ella. Y por medio del vínculo del intelecto de la persona con la sabiduría (Jojmá) que hay en la Torá, también se revelará la Luz Infinita que está por encima de Jojmá,

שהוא שורה בחכמה שבתורה יהיה גילוי ממנו לבחי' הנשמה שלמעלה מהחכמה כו' שהחכמה מתאחדת עם הנשמה אף שהנשמה עצמה היא למעלה מהחכמה כנ"ל.

que reposa en la sabiduría de la Torá: de ella se revelará algo al nivel del alma que está por encima de Jojmá, etc.; pues Jojmá está unida al alma, aunque el alma misma esté por encima de Jojmá, como se mencionó antes.

18 ולכן ע"י עסק התורה שהוא התקשרות שכל האדם בחכמתו של הקב"ה ע"י גם עצמיות הנשמה שלמעלה מהחכמה והשכל

Por lo tanto, mediante el estudio de la Torá, que es el vínculo del intelecto de la persona con la sabiduría del Santo, bendito sea, también la esencia del alma, que está por encima de Jojmá y del intelecto,

תתכלל ממש בעצמיות אור א"ס ב"ה שלמעלה גם מהחכמה עילאה כו' וכמ"ש מזה באריכות בביאור ע"פ ולא תשבית מלח.

quedará realmente incluida en la esencia de la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, que está por encima incluso de Jojmá suprema, etc.; como se explica extensamente al respecto en la explicación del versículo: "Y no omitirás la sal".

וזהו אם אין חכמה אין יראה דא"א להיות גילוי זה במזליהו ועצמיות הנשמה שממנו נמשך היראה עילאה הנ"ל אא"כ [אלא אם כן] ע"י התקשרות שכל האדם בחכמה שבתורה משום דהוי' בחכמה וכנ"ל ממשל קריאת שם נפש המשכלת:

Y esto es lo que significa "Si no hay sabiduría, no hay temor": pues esta revelación no puede producirse en su mazal ni en la esencia del alma, de la que emana el temor superior mencionado antes, salvo mediante el vínculo del intelecto de la persona con la sabiduría de la Torá, porque "Havaiá [está] en Jojmá", como se explicó antes mediante la analogía de que el alma recibe el nombre de "alma intelectiva".

19 ד אך כדי לבוא למעלה ומדרגה זו להמשיך בחי' חכמה עילאה מקור התורה שבה מלובש אור א"ס ב"ה

4. Pero para alcanzar esta altura y este nivel, para hacer descender el nivel de la Jojmá suprema, fuente de la Torá, en la cual está investida la Luz Infinita, bendito sea Él,

ממש ומיוחדת עמו ביחוד גמור להיות גילוי זה למטה בעסק התורה שלפנינו המלובשת בגשמיות בבחי' יראה וחרדה גדולה ע"י אמרו אם אין יראה אין חכמה.

misma, y que está unida a Él en una unidad completa, de modo que esta revelación se manifieste abajo, en el estudio de la Torá que tenemos ante nosotros, investida en la materialidad, en forma de temor y gran estremecimiento; a esto dijeron: "Si no hay temor, no hay sabiduría".

20 והיא בחיי יראה תתאה בקיום המצות מעשיות בפועל ממש. כי הנה המצות הן מצות המלך ובקיומם מקיים שום

Y este es el nivel del temor inferior, expresado en el cumplimiento efectivo, en la práctica, de las mitzvot. Pues las mitzvot son los mandamientos del Rey, y al cumplirlas se cumple: «Ciertamente

תשים עליך מלך ויראה זו היא הכנה להמשיך על ידה גילוי אור א"ס ממש המלוכש בח"ע [בחכמה עילאה] שע"י עסק התורה.

pondrás un rey sobre ti». Y este temor es una preparación para atraer, por medio de él, la revelación misma de la Luz Infinita (Or Ein Sof), que está investida en la Jojmá superior y que se revela mediante el estudio de la Torá.

21 וזהו קדשנו במצותיך תחלה ואח"כ ותן חלקנו בתורתך. והענין כי פ' קדשנו הוא לשון קידושין ואירוסין וכמ"ש וארשתיך לי לעולם והיינו ע"י המצות.

Y esto es [lo que significa] "Santifícanos con Tus mitzvot" primero, y después "y danos nuestra porción en Tu Torá". La explicación es que "santifícanos" (kadsheinu) es una expresión de kiddushin y esponsales, como está escrito: "Y te desposaré conmigo para siempre"; y esto se logra mediante las mitzvot.

שכמו הקדושין הם ע"י שנותן הטבעת באצבע הכלה שהיא בחיי חיצוניות בלבד וע"י היא מתקדשת לו ונקנית לו בביאה שהיא המשכה פנימית.

Pues, así como el kiddushin se realiza cuando él coloca el anillo en el dedo de la novia, lo cual es solo un aspecto exterior (jitzoniut), y por medio de ello ella queda consagrada a él y es adquirida por él mediante la unión, que es una emanación interior;

כך המצות הגם שהם בחיי חיצוניות ולבושים להנפש מ"מ בהם ועל ידם נעשה בחיי קדושין להיות שום תשים עליך מלך בבחינת חיצונית והייתם קדושים לאלקים

así también las mitzvot: aunque son un aspecto exterior y vestiduras para el alma, no obstante, en ellas y por medio de ellas se produce el aspecto de kiddushin, de modo que "ciertamente pondrás sobre ti un rey" en un plano exterior, y "serán santos para su D'os";

ובזה ותן חלקנו בתורתך, בתורתך דייקא שתהא שורה ומתגלה המשכת ח"ע [חכמה עילאה] בבחי' פנימית בבחי' זיווג ויחוד ממש.

y con esto, "danos nuestra porción en Tu Torá": "en Tu Torá" específicamente, para que la emanación de la Jojmá suprema repose y se revele de manera interior (pnimiut), como una unión y unidad auténticas.

22 וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] ע"פ וביום חתונתו זה מ"ת [מתן תורה] שהיא בחי' חתונתו ממש, ולכן אמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] כל האומר אין לי

Y como dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria, acerca del versículo «y el día de su boda»: «esto es la Entrega de la Torá», que es verdaderamente el nivel de Su boda. Por eso, nuestros Sabios, de bendita memoria, dijeron: «Quien dice: "No tengo nada..."»

אלא תורה אפי' [אפילו] תורה אין לו כי א"א להמשיך בחי' התורה במקורה ושרשה שהיא ח"ע [חכמה עילאה] בבחי' פנימית בלי קדימת המצות בבחי' יראה תתאה בחי' חיצוני.

...más que Torá", ni siquiera tiene Torá»; pues es imposible hacer descender la Torá en su fuente y raíz, que es la Jojmá suprema, de manera interior, sin que primero vengan las mitzvot, en el nivel del temor inferior, el nivel exterior.

וזהו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] שאחר שקיבל עליו עומ"ש [עול מלכות שמים] יקבל עליו עול מצות כי א"א להיות קיום אמיתי לקבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] שבפרש' [שבפרשת] ראשונה להיות עי"ז ודברת בם בשבתך בביתך כו' כ"א ע"י עול מצות המלך שהם בחי' קדושין כנ"ל:

Y esto es [lo que significa] lo que dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: que después de aceptar sobre sí el yugo del Reino de los Cielos, debe aceptar sobre sí el yugo de las mitzvot. Pues no puede haber un cumplimiento verdadero de la aceptación del yugo del Reino de los Cielos en la primera sección [del Shemá], de modo que por medio de ella [se cumpla] «y hablarás de ellas cuando estés sentado en tu casa», etc., sino mediante el yugo de los mandamientos del Rey, que son el nivel del kidushín, como se mencionó antes.

23 אך הנה כ"ז [כל זה] הוא דרך וסדר העבודה להקדים יראה תתאה בקיום המצות תחלה אם אין יראה אין חכמה.

Ahora bien, todo esto constituye el camino y el orden del servicio [a D'os]: comenzar primero con el temor inferior, mediante el cumplimiento de las mitzvot: "si no hay temor, no hay sabiduría".

ואח"כ אם אין חכמה אין יראה דהיינו המשכת ח"ע [חכמה עילאה] בעסק התורה שבה מלובש ומיוחד יחוד אור א"ס ב"ה עד שתפול עליו אימה ופחד בבחי' מזליהו.

Y después, "si no hay sabiduría, no hay temor"; es decir, la atracción de Jojmá suprema mediante la dedicación a la Torá, en la cual la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, está investida y unida en unidad, hasta que caen sobre él el pavor y el temor en el nivel de "su mazal".

24 וסדר העבודה זו היא שייכא אחר שכבר ניתנו תורה ומצות לישראל. אבל בשעת מ"ת [מתן תורה] שעדיין לא היו ישראל מצווים על המצות מאין היתה המשכת התורה ח"ע [חכמה עילאה] בגילוי א"ס ב"ה ממש.

Y este orden de servicio corresponde después de que la Torá y las mitzvot ya habían sido entregadas a Israel. Pero, en el momento de la Entrega de la Torá, cuando Israel todavía no había recibido el mandato de cumplir las mitzvot, ¿de dónde provino la atracción de la Torá —la Jojmá suprema— junto con la revelación del propio Infinito (Ein Sof), bendito sea?

אך ע"ז נאמר וירד ה' על הר סיני שהיתה אתערותא דלעילא ברצון ית' מאליו ולצורך שעה.

Pero acerca de esto se dice: "Y Havaia descendió sobre el monte Sinai": hubo un despertar desde arriba, por Su voluntad, bendito sea, espontáneamente y para una necesidad momentánea.

רק שמ"מ ישראל הבינו מעצמם שא"א להיות קביעות זו לדורות אלא ע"י קיום המצות ולכך

Sin embargo, Israel comprendió por sí mismo que esto no podía establecerse para las generaciones futuras sino mediante el cumplimiento de las mitzvot. Y por eso

הקדימו נעשה לנשמע שא"א להיות נשמע הוא המשכת התורה בבחי' פנימית אלא ע"י נעשה בחי' עשיית המצות להיות כלים ומשכן להשראה והמשכה זו.

antepusieron "haremos" a "escucharemos": pues no puede haber "escucharemos" —la atracción de la Torá en su dimensión interior (pnimiut)— sino mediante "haremos", es decir, la realización de las mitzvot, para que estas sean vasijas y una morada para esta Presencia y atracción.

25 וזהו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] מי גילה רז זה כו' שהיה באמת בחי' רז שהוא בחי' העלם שהרי הגילוי היה בהמשכת התורה בלי קדימת המצות. אלא שישראל הבינו הסוד שהיה בהעלם:

Y esto es [lo que significa] lo que dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: «¿Quién reveló este secreto?», etc. Pues era verdaderamente un secreto, es decir, algo oculto, ya que la revelación se produjo mediante el flujo de la Torá, sin que las mitzvot vinieran primero; pero Israel comprendió el secreto que estaba oculto.

26 ה אך כח גילוי זה שבמ"ת [שבמתן תורה] להיות גילוי רצון העליון ב"ה מלובש בח"ע [בחכמה עילאה] למעלה מסדר ההשתלשלות וסדר קביעות העבודה הוא ע"י ספירת העומר ז' שבועות תספר לך מהחל כו'.

5. Pero la fuerza de esta revelación en la Entrega de la Torá —que se revele la voluntad suprema, bendito sea, investida en la Jojmá suprema— por encima del orden de la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut) y del orden establecido del servicio, se obtiene mediante la Cuenta del Ómer: “Siete semanas contarás para ti; desde que [la hoz] comienza”, etc.

והענין כי הנה פ"י ענין ספ"י [ספירה / ספירות] העומר הוא כי פ"י ספירה הוא מלשון הארה.

Y la explicación es que el significado de la Cuenta (sefirá) del Ómer es que la palabra sefirá expresa iluminación.

27 והיינו הארות והמשכות אל העומר שהוא מן השעורים מאכל בהמה דהיינו חיות הנפש הבהמית בז' מדות הטבעיות המתפשטות ממנה

Es decir, iluminaciones y emanaciones hacia el Ómer, que es de cebada, alimento de los animales; esto es, la fuerza vital del alma animal en sus siete atributos emocionales (midot) naturales, que se extienden desde ella.

וצריך להאיר אותן ולזככן שתהיינה נכללות במדות דקדושה לך ה' הגדולה כו' בבחי' אתכפא ואתהפכא.

Y es necesario iluminarlos y refinarlos, para que queden incluidos en los atributos de santidad: “Tuya, Havaiá, es la grandeza”, etc., mediante la sumisión y la transformación (itkafia e it'hapja).

והיינו ע"י המשכת היום יום שהוא המשכות ח"ע [חכמה עילאה] ב"ה שהוא אור וזרע זרוע המהפכים כו' ומעט אור דוחה הרבה חושך כו'.

Y esto se logra mediante la emanación de “Hoy es el día...”, que consiste en emanaciones de la Jojmá suprema, bendito sea Él, que es luz y una semilla sembrada que transforma, etc.; y “un poco de luz ahuyenta mucha oscuridad”, etc.

וזהו מהחל חרמש בקמה. חרמש מל' החרם תחרימם. קמה הן המדות שהן קמות וגם נצבות על עמדן במעמד קיום וחזק בתקפן בטבען כתולדותן שצריך להניף עליהם חרמש בחי' החרם תחרימם להכריתן ולהכניען תחת הקדושה.

Y esto es “desde que se comienza a poner la hoz en el grano en pie”. Chermesh, “hoz”, deriva de la expresión “los destruirás por completo” (hajerem tajarimem). El “grano en pie” son los atributos emocionales, que se mantienen erguidos y arraigados en su lugar, firmes y fuertes en su vigor, conforme a su naturaleza, tal como nacieron. Es necesario alzar una hoz sobre ellos —el nivel de “los destruirás por completo”— para cortarlos y someterlos bajo la santidad.

28 והנה כל הז' שבועות הם בבחי' מלחמה של נפש האלקית עם היצר הרע ונפש הבהמית להיות אתכפיא ואתהפכא והוא מבחי' השתלשלות מחכמה ולמטה כי בחכמה אתברירו.

Ahora bien, las siete semanas tienen el carácter de una guerra del alma divina contra la inclinación al mal y el alma animal, para lograr someterla y transformarla; esto corresponde al nivel de la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut), desde Jojmá hacia abajo, pues “por medio de Jojmá son refinados”.

אך אחר גמר המלחמה שגמר ונצח כל השונאים הן ז' מדות הטבעים לכבשן ולהכניען אזי מאליו וממילא מתגלה רצון העליון ב"ה שהוא למעלה מעלה מגדר ההשתלשלות שהוא הסוכ"ע והוא השוה ומשוה כו'.

Pero, una vez concluida la guerra, cuando se ha terminado de vencer a todos los enemigos —es decir, los siete atributos naturales—, conquistándolos y sometiénolos, entonces se revela por sí sola y como consecuencia natural la voluntad suprema, bendito sea, que está muy, muy por encima de los límites de la cadena descendente de los mundos: es la luz que circunda todos los mundos (so-vev kol almin), y es “igual y hace iguales”, etc.

29 ובבחי' זו לא שייך שום מלחמה כי נעשה הכל אי' ומרה"ר [ומרשות הרבים] נעשה רה"י [רשות היחיד] ליחודו ית' וכמשל איברי הגוף

Y en este nivel no cabe en absoluto ninguna guerra, pues todo se vuelve uno, y del dominio público se hace un dominio privado para Su unidad, bendito sea; como en la analogía de los miembros del cuerpo,

שהם בהתחלקות לאיברים פרטים לפי מזגם ותכונתם כח הראיה בעין כו' וזה ראש וזה רגל כו' מ"מ מתאחדים והיו לאחדים וכולם נשמעים לרצונו.

que están divididos en miembros particulares según su constitución y naturaleza: la facultad de la vista en el ojo, etc., este es una cabeza y aquel un pie, etc.; sin embargo, están unidos y "se vuelven uno", y todos obedecen su voluntad.

כך עדי"מ בהתגלות רצון העליון ב"ה כולם נכנסים תחת יד הקדושה ביחוד גמור בלי שום פירוד ח"ו [חס ושלום].

Así también, a modo de analogía, cuando se revela la voluntad suprema, bendito sea, todos entran bajo el dominio de la santidad en una unidad completa, sin separación alguna, D'os libre.

30 וז"ש [וזהו שכתוב] ועשית חג שבועות לה' אלהיך מסת נדבת ידך אשר תתן כו' ולא כתיב נדבת לבך שנדבת הלב היא מורגשת בהרגשת הלב ויש מי שאוהב כו'. ועדיין אין זה בחי' ביטול ממש.

Y esto es [el sentido de] lo que está escrito: "Celebrarás la festividad de Shavuot para Havaíá, tu D'os, conforme a la medida de la ofrenda voluntaria de tu mano que darás", etc. No dice "la ofrenda voluntaria de tu corazón", pues la generosidad del corazón se siente en la sensibilidad del corazón, y hay quien ama, etc.; y esto todavía no es el nivel de la autoanulación (bitul) verdadera.

31 ובגילוי רצון העליון ב"ה בחג השבועות מתגלה הרצון שלמעלה מן הלב שאין הלב כלי קיבול להיות נתפס ומורגש בתוכו הרצון העליון

Pero con la revelación de la voluntad suprema, bendito sea, en la festividad de Shavuot, se revela la voluntad que está por encima del corazón, pues el corazón no es una vasija capaz de recibir la voluntad suprema, de modo que esta sea captada y sentida en su interior;

ואזי נק' נדבת היד אשר תתן מאליה ומעצמה. כאשר יברכך ה' אלקיך כלומר כאשר נמשך מלמעלה.

y entonces se la llama «la ofrenda voluntaria de la mano que darás», por sí misma y espontáneamente. «Cuando Havaíá, tu D'os, te bendiga»: es decir, cuando sea atraída desde Arriba.

32 ולכן כתיב בשתי הלחם שהקריבו בשבועות חמץ תאפינה. כי חמץ הוא לשון התנשאות ובפסח אסור החמץ שיש לזה יניקה לקליפות וסט"א [וסטרא אחרא] גבהות וגסות הרוח כו'.

Y por eso está escrito acerca de los dos panes que se ofrecían en Shavuot: «serán cocidos como jametz». Pues jametz expresa elevación propia; y en Pesaj está prohibido el jametz, porque de ello se nutren las kelipot y la sítra ajra (el otro lado): la altivez y la tosquedad de espíritu, etc.

משא"כ בשבועות שנזדככו המדות הטבעיות ועולות להיות נכללות בקדושה הרי אין ההתנשאות אלא בבחי' הקדושה שזו ההתנשאות היא כמ"ש לך ה' הגדולה כו'

En cambio, en Shavuot, cuando los atributos emocionales naturales han sido refinados y se elevan para quedar incluidos en la santidad, la elevación corresponde únicamente al nivel de la santidad; pues esta elevación es como está escrito: «Tuyos, Havaíá, son la grandeza», etc.,

ואין שם יניקה לקליפה וסט"א [וסטרא אחרא] כלל. מחמת גילוי רצון העליון ב"ה שלמעלה מעלה מגדר ההשתלשלות.

y allí no hay en absoluto alimento para la kelipá ni para la sitra ajra, debido a la revelación de la voluntad suprema, bendito sea, que está muy, muy por encima de los límites de la cadena descendente de los mundos.

וזהו תכלית נתינת התורה לישראל כדי שיהי' [שיהיה] גילוי זה שלמעלה מעלה מהשתלשלות למטה בבחי' וסדר ההשתלשלות בעסק התורה:

Y este es el propósito de la entrega de la Torá a Israel: que esta revelación, que está muy, muy por encima de la cadena descendente de los mundos, llegue abajo, dentro del nivel y el orden de dicha cadena, mediante la dedicación al estudio de la Torá.

33 וזהו וידבר אלקים את כל הדברים האלה כדי לאמר אנכי האלקיך כי גילוי אנכי הוא מהותו

Y esto es «Y Elokim habló todas estas palabras», para «decir: “Yo soy Havaíá, tu D'os”»: pues la revelación de Anojí («Yo»), que es Su propio ser

ועצמותו שלמעלה מעלה מגדר השתלשלות להיות בבחי' הוי' אלקיך ממש הוא ע"י התורה וכמ"ש בק"ש [בקריאת שמע] והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך כו'.

y esencia, muy por encima de los límites de la cadena descendente de los mundos, de modo que esté realmente en el nivel de «Havaíá, tu D'os», se logra por medio de la Torá; y como está escrito en el Shemá: «Y estas palabras que Yo (anojí) te ordeno hoy estarán sobre tu corazón», etc.

אך גילוי זה הוא בבחי' מזליהו דחזי וצריך להקדים עול מצות. וע"ז רומז פ' שניה והיה אם שמוע תשמעו אל מצותי כו'.

Pero esta revelación está en el nivel de «su mazal ve», y primero debe preceder la aceptación del yugo de las mitzvot. A esto alude la segunda sección: «Y será que, si escuchan diligentemente Mis mandamientos», etc.;

שמבלעדי המצות אין קיום להמשכי התורה כנ"ל (ועמ"ש בד"ה כי תשמע בקול גבי לשמור את כל מצותיו):

pues sin las mitzvot, la continuidad de la atracción de la Torá no puede perdurar, como se mencionó antes. (Y véase lo escrito en el discurso que comienza «Cuando escuches la voz», acerca de «guardar todos Sus mandamientos».)

LikuteiTorah.com
LA PARASHÁ JASÍDICA

Sobre esta edición

Esta edición contiene el texto hebreo y la traducción al español.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Nuestra traducción al español, hecha de nuestra traducción inglesa del hebreo, sin las notas de Kehot: CC BY 4.0.

Esta edición en su conjunto: CC BY-NC 4.0. Puede copiarse, imprimirse y compartirse libremente, citando a Kehot Publication Society y likuteitorah.com; no puede venderse. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traducción al español se hizo desde la edición en inglés de likuteitorah.com con ayuda de IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), con el hebreo al lado para cotejar; todavía no la revisó un editor humano. Coteja con el hebreo todo lo importante.

El Rebe pidió que los maamarim de la parashá de la semana, la «Parashá jasídica», se estudien durante esa semana, repartidos en sus siete días (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Por qué estudiarla y las brajot del Rebe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un proyecto gratuito y sin fines de lucro; aquí no se vende nada. Sin afiliación con Kehot, Sefaria ni la Biblioteca de Lubavitch. © likuteitorah.com

De likuteitorah.com/es/likutei-torah/bamidbar/17/

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Leví Itzjak